

Standpunt Zorginstituut:

Liposuctie bij lipoedeem (nog) niet bewezen effectief

De effectiviteit van liposuctie als behandeling van lipoedeem is al enige jaren omstreden. In ons recent uitgebrachte standpunt* stellen wij dat er vooralsnog te weinig wetenschappelijk bewijs is voor de effectiviteit van liposuctie. Dat betekent dat de behandeling (nog) niet kan worden toegelaten tot het basispakket.

Zorg die bewezen effectief is wordt via de basisverzekering vergoed. Soms is die effectiviteit onduidelijk, of is er discussie over ontstaan tussen zorgverleners, verzekeraars en patiënten. In dat geval wordt het Zorginstituut gevraagd hierover een standpunt uit te brengen. Op basis van wetenschappelijk onderzoek beoordelen wij of zorg bewezen effectief is en dus via de basisverzekering vergoed kan worden.

Lage kwaliteit bewijskracht

De afgelopen jaren waren er meerdere geschillen tussen zorgverleners, patiënten en zorgverzekeraars over de effectiviteit van liposuctie als behandeling van lipoedeem (zie voor toelichting van de begrippen het kader rechts). In deze geschillen hebben wij al eerder een negatieve uitspraak gedaan over toelating tot het basispakket. In de recente beoordeling hebben we vijf nieuwe studies meegenomen. Bij deze 'observationale' studies zijn patiënten met voor- en nametingen gevolgd. Uit dit onderzoek concluderen wij dat de bewijskracht van de studies voor alle uitkomstmaten van 'zeer lage kwaliteit' is. Op basis van het beschikbare onderzoek kunnen we daarom niet vaststellen dat liposuctie het functioneren van patiënten verbetert en (daarmee) bijdraagt aan de kwaliteit van hun leven.

Nieuw onderzoek nodig

Omdat de ziektelast van deze aandoening groot is en omdat er sprake is van een medische behoefte voor patiënten bij wie de standaardbehandeling niet werkt, adviseren wij de betrokken beroepsgroepen en patiëntenverenigingen nieuw onderzoek van goede kwaliteit op te zetten. In reactie op ons standpunt en advies stelt Joeri Gilissen, voorzitter van patiëntenvereniging NLNet: "Dit is een bittere pil voor vrouwen die door lipoedeem beperkt worden in het functioneren en voor wie de bestaande niet-chirurgische behandelingen geen of onvoldoende resultaat bieden. Op basis van de vraag naar wetenschappelijk bewijs en de geldende beoordelingsmethodiek kunnen we het niet oneens zijn met het Zorginstituut. Maar bij vrouwen die liposuctie ondergaan, zien we dat het werkt. We gaan daarom zeker niet stilzitten. Samen met onze Expertgroep Lipoedeem, waarin verschillende professionals en ervaringsdeskundigen zijn vertegenwoordigd, bekijken we de mogelijkheden om op korte termijn nieuw onderzoek van goede kwaliteit op te zetten." ●

* De volledige titel van het standpunt luidt: *Liposuctie met tumescente lokale anesthesie en vibrerende micro canules bij patiënten met lipoedeem.*

Vanwege de hoge ziektelast adviseren we de betrokken beroepsgroepen en patiëntenverenigingen nieuw onderzoek van goede kwaliteit op te zetten

Lipoedeem en liposuctie nader verklaard

Bij lipoedeem is er sprake van een abnormale verdeling van vetweefsel over het lichaam. De aandoening komt vooral voor bij vrouwen. De meest voorkomende klachten zijn hevige pijn, overgevoeligheid bij aanraking en het snel ontwikkelen van blauwe plekken. De vetophopingen beperken de bewegingsvrijheid. Liposuctie is een operatietechniek waarbij onder lokale verdoving overtollig vet wordt verwijderd. De behandeling richt zich op verbetering van het functioneren en de kwaliteit van leven van de patiënt.